

Kiezen voor Utrechtters: voor eerlijke kansen, wél zeggenschap en buurtgerichte betaalbare groei mét groen

Het alternatief van EenUtrecht in reactie op het coalitieakkoord 2022-2026 van het nieuwe college van B&W met een coalitie van vijf partijen: Student & Starter, CU, PvdA, D66 en GroenLinks.

Bijdrage EenUtrecht van raadslid Gert Dijkstra op 9 juni 2022 in de gemeenteraad, bij de algemene beschouwingen (grotendeels uitgesproken).

Allereerst enkele complimenten. De coalitie stelt vele goede doelen en doet enkele goede voorstellen.

Grotendeels eens als het gaat over bestaanszekerheid en werk voor de kwetsbare Utrechtters, maar het voorstel basisbanen is jammer genoeg alleen gericht op banen bij overheid en semioverheid en negeert ons voorstel voor buurtbanen bij buurtorganisaties. We komen als EenUtrecht daarom opnieuw met een aanvullend voorstel.

Grotendeels eens met de aanpak op veiligheid, maar spijtig genoeg blijft deze coalitie opnieuw blind voor het inzetten van steviger cameratoezicht. Ondanks alle adviezen kiest de coalitie voor een beperkt aantal camera's i.p.v. op basis van noodzakelijkheid. Ook daarin zullen we met een alternatief voorstel komen.

Grotendeels ook eens met de voorstellen voor het tegengaan van de klimaat crisis, goed ook dat er een klimaatberaad komt, maar het is ronduit teleurstellend dat deze windmolencolitie de oproep van duizenden Utrechtters negeert en schrijft: 'we schuwen geen middelen om het maximum aantal mogelijke windmolens te verwezenlijken'. Onbegrijpelijk. Binnen 2 km zijn windmolens schadelijk. Waarom dan blijven pushen op windmolens terwijl er ongelofelijk veel betere alternatieve locaties zijn in Nederland waar je aanzienlijk veel minder bewoners lastig valt? EenUtrecht zal – samen met vele bewoners – zich blijven inzetten voor een windmolenvrij Utrecht. We zijn een groot voorstander van windmolens, maar niet pal naast een dichtbevolkte stad.

Overigens, EenUtrecht is zelfs groener dan deze coalitie. De coalitie verwijst naar een vrijblijvend 'Utrechts energieprotocol' en houdt vast aan klimaatonvriendelijke hoogbouw. EenUtrecht pleit daarentegen voor een dwingend en veel strenger energieprotocol, waardoor o.a. de energie-slurpende hoogbouw van de coalitie van tafel zal moeten.

EenUtrecht is voor stevig ingrijpen op de woningmarkt, dus daarom eens met de eerste stappen die de coalitie zet, zoals met een leegstandsverordening en meer ruimte voor de omzettingsvergunning. Wel teleurstellend dat ook deze coalitie weinig ruimte maakt voor sociale koop, geen voorrang biedt voor Utrechtters op de woningmarkt en nog steeds niet aan de slag wil met het instellen van een sterk oplopende OZB bij te hoge huur- en koopprijzen. Meer ingrijpen is nodig. Wat ons zorgen baart is dat de coalitie het Utrechts Plan Proces wil aanpassen, dit alleen omdat ze sneller wil bouwen. EenUtrecht wil ook een aangepast Plan Proces, maar dan met de bedoeling de macht van Utrechtters er in te versterken. Dat gaat vele bezwaren en WOB-verzoeken schelen en ook zorgen voor sneller kunnen bouwen.

Maar dan de bijna nietszeggende paragraaf van de coalitie over participatie en zeggenschap.

Het coalitieakkoord telt slechts één pagina over participatie met holle en oude tekst, zoals 'samen stad maken' en dat het 'niet altijd goed gaat' met de participatie. Daar blijven we van leren schrijft de coalitie. Maar er is meer nodig.

Wel is de coalitie nieuwsgierig naar een burgerberaad en komt er een gemeentelijke ombudsman. Maar geen woord over het afhaken van grote groepen Utrechters bij overheid en politiek én geen enkel baanbrekend voorstel om zeggenschap binnen kaders meer te beleggen bij de gemeenschap, bij buurten en organisaties van Utrechters zelf.

De coalitie wil de rol verstevigen van gemeentelijke wijkorganisaties en die van de wijkwethouder. Maar geen woord over de rol van wijkbedrijven, wijkcoöperatieven en buurtorganisaties van de Utrechters zelf. Als EenUtrecht zijn we voor een grotere en sterkere gemeenschap en een kleinere overheid i.p.v. andersom en zullen we de komende vier jaar een tiental voorstellen indienen om wél serieuze stappen te zetten naar zowel het verbeteren van de participatie als ook het beleggen van zeggenschap bij Utrechters opdat over vier jaar wij als Utrechters ons wél meer serieus genomen voelen, meer gehoord en gezien en ook meer ruimte ervaren om zelf te beslissen over de eigen leefomgeving, altijd binnen gemeentelijke kaders.

De coalitie kiest voor gelijke kansen; EenUtrecht gaat voor eerlijke kansen.

De coalitie vertaalt de gelijke kansen naar o.a. een uitgebreidere wijk- en buurtaanpak en aandacht opnieuw voor de zogenaamde inclusieve stad. Dat is prima, maar gelijke kansen zijn onvoldoende. Als je bent gediscrimineerd wil je een eerlijke kans, geen gelijke kans. Zorgelijk is ook dat er in het coalitieakkoord niets staat over de continue toename van discriminatie in de stad en hoe dat – met extra inzet – een halt toe te roepen. Onbegrijpelijk dat er met geen woord wordt gesproken over de serieuze aanwijzingen van institutioneel racisme bij de gemeente, terwijl recent onderzoek dat wel blootlegt. Hier past een veel scherpere aanpak. Als EenUtrecht zullen we de coalitie daarop uitdagen.

Ten slotte, gaat de coalitie zich bezinnen op de grenzeloze groei en het onleefbaar verdichten?

Het antwoord is neen. De nieuwe coalitie houdt onverkort vast aan de RSU2040. PvdA en Student & Starter stemden vorig jaar nog tegen dit plan; met een tunnelvisie waarin Utrecht binnen 20 jaar binnenstedelijk sneller moet groeien dan in de afgelopen 25 jaar met Leidsche Rijn, met woningen propvol op elkaar met alle risico's voor de leefbaarheid van dien en met nieuwe stadscentra die volstrekt voorbij gaan aan de waarde en behoeftes van bestaande Utrechtse buurten. Ook Utrecht stemde massaal tegen de RSU: ca. 7.500 Utrechters steunden de petitie om de vergaande keuzes in de RSU2040 voor te leggen aan alle kiesgerechtigde Utrechters. Die petitie verdween in de prullenbak van GroenLinks, D66 en CU. Triest om te zien hoe ook de PvdA en S&S hier gewoon bij aanschuiven. Meeregeren is voor hen blijkbaar belangrijker dan de stad behoeden voor een tweede gedempte Catharijnesingel. Die singel konden we weer uitgraven, dat gaat met de bouw van duizenden woningen in onleefbare hoogbouw niet zo makkelijk lukken.

Als EenUtrecht gaan we daarom de komende jaren pleiten voor een langzamer groeiscenario waarbij cruciale voorzieningen voor buurtcultuur, sport, welzijn en groen wél tijdig mee kunnen groeien én we gaan voor kleinschalig verdichten, passend bij bestaande buurten zodat de leefbaarheid goed blijft en waar nodig zelfs beter wordt.

Kortom, deels zal EenUtrecht dit coalitieakkoord steunen, maar deels zullen we het verwerpen en met alternatieven komen waar de Utrechters wat ons betreft meer baat bij hebben.